

Miről beszélünk?

VISSZHANG - LXI. évfolyam, 10. szám, 2017. március 10.

Valóban, közhelyszámba megy, miként változnak az idők... Már nincsen bizalom, emberbaráti megértés, szolidaritás. Helyette félelem igazgat, tartunk egymástól, és nem tudunk bízni ismeretlenben. Marosán György életérzéseit sokan visszhangozzák sajtóban, irodákban, társas összejöveteleken (*Józan belátás vs. identitarizmus, ÉS, 2017/6., febr. 10.*). Tényleg ekkora lenne a változás, vagy csak annak látszik?

Egyeseknek igen. A felsőbb értelmiségieknek, a gazdagoknak, azoknak, akik a Rózsadombon vagy valamely elit helyen laknak, s most, amikor leereszkednek a nép közé, már nem érzik magukat olyan biztonságban, mint régen. Nyugati autóikat megrongálják, ha sötét utcában hagyják, és nem tudnak már az aluljáróban úgy végigmenni, hogy egy hajléktalan ne botránkoztassa meg vagy ne molesztálja őket.

Nosztalgiával emlékezünk a hetvenes évekre, amikor nyugodtan felvettük a stopposokat, s ha pedig mi utaztunk akár a Regátba, nem tartottunk attól, hogy kirabolnak. Szabadon élveztük a pénzünket. Persze ez a gazdagság nem volt olyan nagy, kirívó, behozhatatlan és irigylésre méltó (kiskocsi, szocialista úticél, kapástelek). Munkával elérhető volt a többség számára, és el is érték. Ma már többezerszeres a különbség a szegények és gazdagok között, mint volt. Munkával, sőt, tisztességesen be se lehet hozni a különbséget. A vesztesnek marad az elkeseredettség – ahogy Marosán idézi –, a gyűlölet és a bosszú, ha csak megteheti. Nem csoda, ha a gazdagabbja óvatosabban lép utcára.

Valójában a nincstelen mindig is el akarta venni a másikat. Ebben elsősorban nem a törvény és a karhatalom akadályozta meg, hanem a távolság. Az, hogy az eltulajdonítható dolgoktól távol volt. Kilométerben is (a falu végén élt, messze a várostól), valamint mert nem tudott a kerítésen átjutni. Ma ezen a mindenki számára hozzáférhető technika segít: autója mindenkinek lehet, interneten tájékozódhat a vagyoneleméről, és még a riasztó kiiktatásának módját is elolvashatja. Jaj a tulajdonosoknak! Itt kell megjegyezni, hogy az igazán gazdagok nem félnek. Nekik mindig is telt a távolságtartásra, a szupertrezorokra, testőrökre és magánrepülőkre.

Marosán rossz közérzetét megértem. Mégsem jellemezném korunkat a félelem elterjedésével. Mert azt elhiszem, hogy hátborzongás fogja el, amikor egy mosdatlan, borotvátlan menekülttel találkozik, de a viszony kétoldalú. És a menekültnek – feltételezem – nem fut végig a hideg a hátán, amikor Marosán Györggyel találkozik. Sőt, nagy valószínűséggel félelme pont akkor szűnt meg, amikor belépett Magyarországra. És ők vannak többen. Egyre többen. És reméljük, egyre kevésbé kell majd félniük.

Ami pedig a terrorizmust illeti, az mindig is volt a történelem folyamán. Indiában, Pakisztánban, de Dél-Amerika, Afrika egyes országaiban is mindennapos. Még hírekben sem jelenik meg, ha csak egy-két áldozat van. Mi csak azóta foglalkozunk vele, amióta Európában is néha megjelenik.

Egyszer egy közönségfórumon hallottam, hogy egy idősebb, tiszteletre méltó öreg hölgy panaszolta a jelen lévő roma vezetőnek, milyen szörnyű látni, hogy az aluljáróban télen is mezítláb cigány gyerekek koldulnak, minden bizonnyal szüleik unszolására. A szakértő megértően bólintott, és együttérzéséről biztosította a hölgyet, mire az megütközött: – Nem nekem volt szörnyű, hanem a gyerekeknek! – magyarázta indulatosan. – A gyerekeknek aligha – válaszolt a roma vezető nyugodtan. – Ők tudják: hogy a család ne éhezzen, nekik kell koldulni, mert a papának nem adnak.

Ki miről beszél?